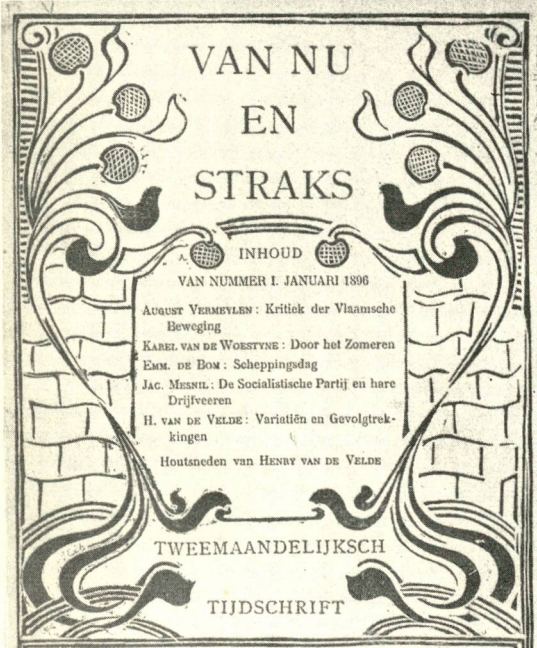

VAN NU EN STRAKS, Vlaams letterkundig tijdschrift (1893-'94; 1896-'98, 1900 en '01).

De eerste reeks (10 nrs.) werd uitgegeven te Brussel, gedrukt op de persen van Xavier Havermans, van het tweede nummer af op de persen van Al. Berqueman, onder hoofdredactie van C. Buysse, E. de Bom, P. van Langendonck en Aug. Vermeylen, terwijl Henry van de Velde voor de luxueuze artistieke uitvoering zorgde met medewerking van talrijke vooraanstaande Nederlandse en Vlaamse grafische kunstenaars. De tweede reeks werd in bescheidener vorm uitgegeven te Antwerpen (redactiesecretariaat: G. Schamelhout), gedrukt op de persen van de drukkerij J.E. Buschmann, onder redactie van bovengenoemde schrijvers (zonder C. Buysse) en met talrijke medewerkers als A. Hegenscheidt, V. de Meyere, S. Streuvels, H. Teirlinck, H. Verriest en K. van de Woestijne, terwijl H. van de Velde het omslag en de tekstornamentatie ontwierp.

Hoewel dit avant-gardetijdschrift der jongere generatie zich aankondigde „zonder aesthetische dogmata, zonder schoolstrekking” en open stond voor iedere levensbeschouwing (van anarchisme tot katholicisme), toch treft men in de opstellen van Aug. Vermeylen (De Kunst in de vrije Gemeenschap), P. van Langendonck (Herleving der Vlaamsche Poëzij) en A. Hegenscheidt (Rythmus) een gelijkgerichte geestesgesteldheid aan: zij vor-

VAN NU
EN
STRAKS

INHOUD

VAN NUMMER I. JANUARI 1896

AUGUST VERMEYLEN: Kritiek der Vlaamsche
Beweging

KAREL VAN DE WOESTYNE: Door het Zomeren

EMM. DE BOM: Scheppingsdag

JAC. MESNIL: De Socialistische Partij en hare
Drijfveeren

H. VAN DE VELDE: Variatiën en Gevolgtrek-
kingen

Houtsneden van HENRY VAN DE VELDE

TWEEMAANDELIJKSCH

TIJDSCHRIFT

BESTUUR: BEELDEKENSSTR. 57, ANTWERPEN

Van Nu en Straks te Linkebeek, 1897. Van links naar rechts: mevr. J. Mesnil, J. Mesnil, A. Hegenscheidt, mevr. G. Schamelhout, mej. Brouez, A. Vermeylen, mej. L. Hegenscheidt, mevr. G. Vermeylen-Brouez, Em. de Bom.

men een pleidooi voor een synthetische levensvisie als neo-romantische reactie tegen het 19de-eeuwse positivisme, terwijl zij de ideale kunst niet meer, zoals de Tachtigers, beschouwen als de allerindividueelste expressie van de allerindividueelste emotie, doch als een organisch iets, als een vorm van leven, gegroeid uit een gemeenschap. Van het begin af hebben de Van Nu en Straksers de verbondenheid met de Vlaamse volksgemeenschap en de Vlaamse strijd voor bewustwording vooropgesteld. Aanvankelijk was het tijdschrift ook Groot-Nederlands bedoeld, wat de bijdragen van Noordnederlandse schrijvers als Albert Verwey, J.F. Moraaz (= Jan Kalf), Frederik van Eeden, Henri Borel en J.D. Bierens de Haan verklaart. Met de tweede reeks vermindert dit Groot-Nederlands streven, doch naast literaire bijdragen worden thans meer essays opgenomen. „Aan het behandelen van intellectuele vraagstukken en het bevestigen van ons Vlaamsch volkseigen zal voortaan eene ruime plaats gegund worden”, luidt het in het prospectus. Vooral studies met sterke sociale inslag worden gepubliceerd, zoals die van Jacques Dwelshauwers (= Jacques Mesnil), H. van de Velde, J. Mac Leod, F. Domela Nieuwenhuis, M. Nettleau, Chr. Cornelissen en K. Federn. De verbondenheid met de Vlaamse strijdende gemeenschap komt in deze reeks nog duidelijker tot uiting. Met het ophefmakende openingsartikel *Kritiek der Vlaamsche Beweging*, dat weliswaar ook in eigen groep niet onvermengd positief werd ontvangen, bewijst Aug. Vermeylen toch volop in de traditie van de V.B. te staan door zijn streven naar een hogere, Europese cultuur door middel van de eigen taal, en naar economische en sociale ontvoogding van Vlaanderen. De visie om door innerlijke groei en eigen taal te komen tot een echte cultuur op Europees peil sloot nauw aan bij de Westvlaamse school, wat de bewondering verklaart voor Gezelle, Verriest en Rodenbach, die niet alleen om esthetische, doch ook om ethische redenen worden gewaardeerd. Dat het de verbinding met de bloeiende kunst en ideeën van deze Westvlamingen tot stand wist te brengen, behoort zeker tot de verdiensten van Van Nu en Straks. Met dit tijdschrift

slaagde men er voor het eerst in Vlamingen van allerlei gezindheden samen te brengen om te strijden „voor een vrijere en schsnere menselijkheid in Vlaanderen, waarbij ook de economische zijde van het vraagstuk in beter licht werd gesteld”. Van Nu en Straks bracht vernieuwing in het geestesleven, doch volgens Vlaamse traditie.

LITERATUUR: J. Kuypers, *Op ruime banen! De opbloei van onze nieuwe letteren en het Vlaamische tijdschrift „Van Nu en Straks”* - 1893-1901 (1921); - Aug. Vermeulen, *De Vlaamsche Letteren van Gezelle tot heden* (1938); - [K. van de Woestijne, *Van Nu en Straks*, in] J. Eeckhout, *Literaire profielen*, VIII (1939); - L. Sourie, *Inleiding tot de geschiedenis van „Van Nu en Straks”* (1942; heruitgave: *Van Nu en Straks - Historiek en betekenis*, 1953); - J. Mulz, F.V. Toussaint van Boelaere, E. Claes en A. van Cauwelaert, *Van Nu en Straks* (uitgave der Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde, X, nr. 1, 1944); - F.V. Toussaint van Boelaere, *Spiegel van Van Nu en Straks* (1945); - J.A. Gcris, *De literatuur in Zuid-Nederland ra 1830*, in *Dichterschap en Werkelijkheid* (1951, p. 336-415); - R.F. Lissens, *De Vlaamse Letterkunde van 1780 tot heden* (1967, vierde uitgave); - H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Geachte*, IV (1965).

RAYMOND VERVLIET